

Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Arařtırmalar
Year: 8 – Number: 28 p. 217-222, Summer 2024

Modern Kentte Farklı Kadınlar Farklı Dindarlıklar, Zehra Işık, İstanbul: İz Yayınları, 2021, 704 s., ISBN: 978-605-3265-16-0*

*Different Women Different Religiosities in the Modern City, Zehra Işık, İstanbul: İz
Published, 704 p., ISBN: 978-605-3265-16-0*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1431407>

Kitap İncelemesi /
Book Review

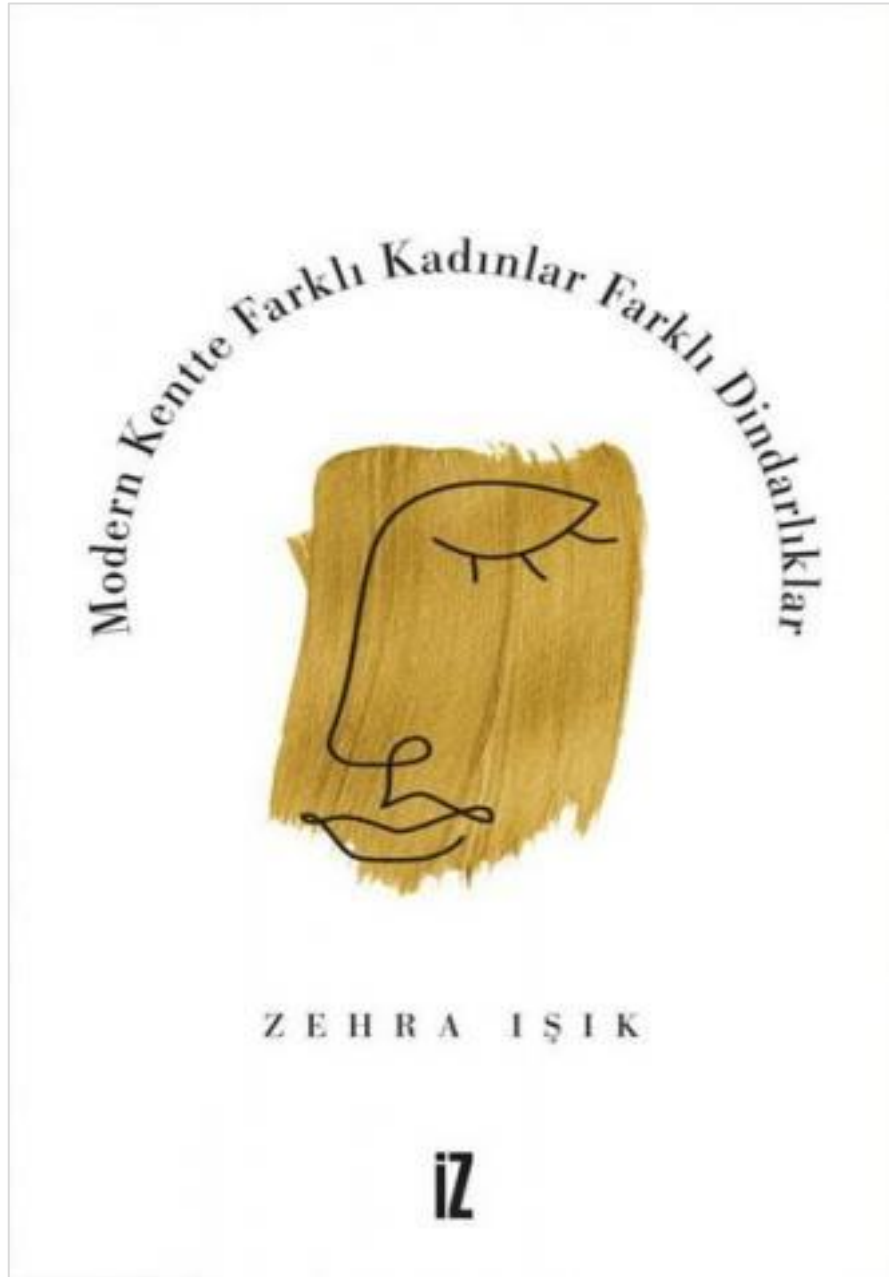
Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
04/02/2024

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
25/06/2024

Makale Yayım Tarihi /
Article Publication Date
30/06/2024

Asya Studies

Mehmet Deri
Editör, Rağbet Yayınları
mehmet.deri@gmail.com
ORCID: 0000-0002-2287-9330

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Deri, M. (2024). Modern Kentte Farklı Kadınlar Farklı Dindarlıklar, Zehra Işık, İstanbul: İz Yayınları, 2021, 704 s., ISBN: 978-605-3265-16-0. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 8(28), 217-222.

***COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri” beyanları: Bu makale için herhangi bir çıkar atışması bildirilmemiştir. Bu makale, Creative Commons lisansı altındadır. Bu makale için etik kurul onayı gerekmemektedir.

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde başlayıp Cumhuriyet'e oradan da günümüze kadar devam eden Türk modernleşmesi, kadın üzerinden yürütülmüş ve kadın konusu eski-yeni, geleneksel-modern, İslam-Batı, mahrem-namahrem şeklindeki zıtlıklarla kaim olan gerilimin merkezinde yer almıştır. Son yıllarda başörtüsü yasağının kalkmasıyla birlikte dindar kadın profili kamusal alanda daha fazla varlık göstermeye başlamış, okuyan ve çalışan olarak örtülü kadınların görünürlüğü artmıştır. Hem kamusal alandaki bu kadınların giyim-kuşam biçimlerindeki hem de kadının toplumsal yapıdaki konumuyla ilgili hızlı değişim, önceden beri var olan "Kadın Dindarlığı" konusunu farklı boyutlarıyla tekrar gündeme getirmiştir. Cinsiyet özellikleri, toplumsal cinsiyet rolleri, kadına ve erkeğe ait sınırların din tarafından büyük oranda belirlenmiş olması itibarıyla kadınların erkeklerden farklı bir dindarlık formuna sahip oldukları iddiası birçok çalışmanın inceleme konusu olmuştur.

Türkiye'de son yıllarda dinî konular gerek medya gerekse konferans, sempozyum, panel gibi organizasyonlarla ülke gündeminde daha çok yer almaktadır. Ayrıca modernleşmenin etkisiyle kendileri de değişime uğrayan tarikatların bir kısmı cemaatleşerek ticaret, medya, eğitim, sosyal hizmet vb. sektörlerde de hizmet vermektedir. Yazılı, görsel ve sosyal medya platformlarında tarikat ve cemaat liderlerinin ya da önde gelen şahsiyetlerinin dinî konulardaki açıklamaları ve paylaşımları geniş halk kitlelerine kolayca ulaşmaktadır. Dinî alan söz konusu olunca gerek dindar kadının kamusal alandaki varlığı ve görünürlüğünün artması gerekse geleneksel kadın algısındaki değişim sebebiyle hakkında en çok konuşulan, en çok gündem olan konu "kadın" olmaktadır. Medya kanalıyla geniş kitlelere hitap edebilen dinî kişiliklerin, yine aynı kanalla daha çok tanınır hale gelen tarikat ve cemaat liderlerinin ya da bu yapılara mensup tanınmış simaların da dâhil olmasıyla, "kadın" konusu; din, modernleşme, dinî ve toplumsal değişim, İslam'da kadının yeri, değişen kadın kimliği ve dindarlığı ekseninde yeni sorular ve sorunlarla eskiden olmadığı kadar merkezi bir tartışma alanı hâline gelmiştir.

Prof. Dr. Ali Köse danışmanlığında, 2020 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Din Psikolojisi Bilim Dalında doktora tezi olarak hazırlanan bu çalışma, daha sonra gözden geçirilip kitap hâline getirilerek ilim âleminin istifadesine sunulmuştur.

İnceleyeceğimiz eser; giriş, beş bölüm, sonuç ve öneriler kısmından oluşmaktadır.

Girişte (s. 15-28); çalışmanın amacı, önemi, eserin yazılış gerekçesi gibi konular ele alınmıştır.

Birinci Bölümde (s. 29-58); "*Kavramsal Çerçeve*" başlığı ile çalışma bağlamında tasavvuf, tarikat, cemaat, dinî gruplar, dindarlık ve kadın dindarlığı gibi kavramlar incelenmiştir. Burada çalışma bağlamında ve önemine binaen "Dindarlık ve Kadın Dindarlığı" konusuna değineceğiz.

Dindarlık; dinin ortaya koyduğu ilkelerin hem bireysel hem de toplumsal hayata yansıtılmasıdır. Türkiye ölçeğinde baktığımızda dindarlık; halk dindarlığı, medrese dindarlığı ve tekke dindarlığı olmak üzere üç temel dindarlık tezahürünün olduğu söylenebilir.

1-Halk Dindarlığı; halk arasında sevilen gezgin din adamları, dervişler, farklı kültürel yapıdan tüccarlar ve sınır boylarındaki askerler vasıtasıyla olmuştur. Bu dindarlık biçiminde Müslümanlığın temel esaslarının yanında, birtakım törelerin, büyüsel özelliklerin, sihrî ve mitolojik unsurların olduğu görülür. Türklerin eski dinlerinden ve kültürlerinden gelen savaşçı kişilikleri İslam'ın cihad ve gaza ruhuyla birleşince, halk dindarlığı formunda bir dinî anlayış ve yaşayış biçimi ortaya çıkmıştır. İçeriğindeki İslam dışı unsurlar, halk dindarlığının heterodoks özellik taşıdığına da göstergesidir.

2-Medrese Dindarlığı; yerleşik hayata geçtikten sonra sosyal ve kültürel yapıdaki değişikliklerin neticesinde şehir kaynaklı bir kitabî/resmî dindarlık türü ortaya çıkmış ve bu tür, zamanla medrese dindarlığı formuna bürünmüştür. Medrese dindarlığı; özellikle Osmanlı Devleti'nin topraklarının genişlemesi, yüksek kültürün gelişmesini ve kurumsallaşmayı beraberinde getirmiş, toplumsal sahadaki bu durum dinî alana, resmî/dinî kurumların güçlendirilmesi şeklinde yansımıştır.

3-Tekke Dindarlığı; tasavvufî yaşantının ön plana çıktığı, tarikatlar bünyesinde şehirlerde gelişme gösteren daha ziyade ruhsal anlamda olgun ve kâmil insan olmaya odaklı, Allah sevgisi ve Allah'a yakın olmak üzerine kurulu mistik bir dindarlık biçimidir.

"Kadın Dindarlığı" bağlamında şunları söyleyebiliriz; Türk toplumunda kadınlar duygusal, hassas, şefkatli, bağımlı, ılımlı, boyun eğen, narin, mütevazı gibi sıfatlarla ön plana çıkmaktadır. Kadınlara atfedilen bu duygusal yoğunluğun fazlalığına işaret eden özelliklerin, onları dinî yönelim ve bağlanma açısından etkilediği, dine daha yatkın ve daha dindar kıldığı savunulagelmıştır. Kadınların aile içinde çocukların bakımı ve eğitimi hususunda birinci özne olduğu dikkate alındığında, toplum için kadın dindarlığı konusunun ne kadar önemli bir fenomen olduğu daha iyi anlaşılır. Özelde aile, genelde toplum bazında yetiştirilmek istenen neslin niteliklerini belirlemede etkin olan tarafın anneler olduğu düşünülürse;

kadın dindarlığı toplumların dinî hayatını ortaya koymada anahtar bir konuma sahiptir. Yapılan araştırmalarda kadınların; çocuk yetiştirme, aile birlikteliğini devam ettirme gibi konularda, toplumdaki konumlarını din sayesinde meşrulaştırdıkları için daha dindar oldukları tespit edilmiştir.

İkinci Bölümde (s. 59-120); “Türkiye’de Modernleşme Sürecinde Dinî Gruplar” başlığı altında 19. yüzyılda başlayan ve Cumhuriyetin kurulmasıyla devam eden Türk modernleşmesi ve bu modernleşmede dinî grupların nasıl bir değişim yaşadığı konusu ele alınmıştır. Buna göre Osmanlı Devleti, İslamî düzeni esas alan ve yönetilen bir devlettir. Cumhuriyet ise olabildiğince dinî düzenden uzak laik/seküler bir sistemdir. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte her alanda değişim ve dönüşüm yaşanmış, bundan dinî müesseseler ve dinî gruplar da nasibini almıştır. Özellikle de laiklik ilkesinin hayatın her alanında uygulanmasıyla birlikte dinin siyaset, sosyo-kültürel hayat, aile hayatı, eğitim, ekonomi vb. açılardan ayrı bir alan olmasına, kişinin vicdanında yer edinen bir kurum haline getirilmesine özen gösterilmiştir.

Osmanlı Devleti’nin duraklama ve gerileme dönemine girmesiyle birlikte diğer kurumlardaki nitelik zaafiyeti tarikatlar da sirayet etmiş, bu durumdan bizzat sufiler rahatsız olmuştur. Denetim mekanizması olarak 1866 yılında Meclis-i Meşâyih kurulmuştur. Osmanlı’nın son dönemlerinde artan tekke sayısına karşılık; tarikatların önceki misyonunu yerine getiremediği, şeyhliğin babadan oğula ya da damada geçtiği, hatta nüfuz kaybıyla dış müdahalelerle şeyh atamaları yapıldığı, bu nedenle de yetkin ve vasıflı şeyhlerin yetişmediği, şeyhlik makamının niteliksiz ve ehliyetsiz insanların eline geçtiği görülmektedir. 30 Kasım 1925’te çıkarılan kanunla tekke ve zaviyeler kapatılmıştır. 1950’lerin sonuna kadar kurumsal olarak görünür olmayan ve faaliyetlerini de yine bu şekilde sürdüren tarikatlar; 1960’lı yıllarda hükümetlerin dinî alana karşı daha hoşgörülü ve esnek bir tutum sergilemesiyle, önceki döneme nazaran daha görünür olmaya başlamış, 1980’lerde ise modern yaşam tarzının getirdiği şartlar ve ihtiyaçlar çerçevesinde teşkilatlanarak, cemaatleşmeye yönelmişlerdir. 1980 sonrası demokratikleşme ve dışa açılma politikası sonucunda Türkiye’de siyasetten dine birçok alanda ciddi bir değişim yaşanmaya başlamıştır. Bu rahat ortamdan faydalanan dinî gruplar da hemen hemen her sosyal alanda faaliyette bulunma imkânı elde ederek günümüze kadar gelmişlerdir.

Üçüncü Bölüm (s. 121-154); “Yöntem” başlığını taşımakta olup araştırmada kullanılan yöntem, araştırmaya katılan kimselerin nitelikleri, araştırma ile ilgili verilerin toplanması ve analizi hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada “Gömülü Teori” yöntemi uygulanmıştır. Gömülü Teori Yöntemi; eğitim, sosyoloji, psikoloji, antropoloji, siyasal bilimler, sosyal hizmetler vb gibi pek çok alanda yaygın olarak kullanılan, teori geliştirmeye yönelik bir yöntemdir. Sistematik olarak toplanmış ve analiz edilmiş verinin içinde gömülü halde olan teoriyi keşfeden yöntem olarak bilinen Gömülü Teori, insan etkileşimlerinin sunulduğu ve yansıtıldığı sosyal süreçleri, insanların davranış sistemlerini ve bu davranışların sonuçlarını tanımlayan ve açıklayan bir metottur. Amacı, insanların etkileşimleri aracılığıyla kendilerini nasıl tanımladıklarını anlamak ve bu anlama çabası sırasında gelişen örüntüleri ve süreçleri incelemektir.

Araştırmada neden Gömülü Teori Yönteminin kullanıldığını yazar, şu şekilde açıklamaktadır: “Kadınların dinî gruplar içerisindeki konumları ve dindarlıklarını oluşturan unsurlarla ilgili bilgilerin gerek dinî grup yapılarının kapalılığı gerekse kadınla ilgili psiko-sosyal araştırma yapmanın güçlüğü nedeniyle, sınırlı kaldığını görmekteyiz. Modern kentte yaşayan kadınların dinî grup yönelimi ve mensubiyetinin hangi süreçlerle geliştiğini, dinî algı ve yaşantılarını, modernleşme sonrası kadın konusundaki tartışmalar bağlamında Müslüman bir kadın ve bir dinî grup üyesi olarak kendilerini tanımlama ve konumlama biçimlerini, kadınlarla ilgili güncel konulara yaklaşımlarını, kısaca; dinî gruplarda kadın dindarlığının dinamiklerinin hangi formlarda nasıl oluştuğunu ortaya koymanın, bu kadınların içinde buldukları aile, toplum yapısı ve yaşadıkları psiko-sosyal süreçlerde gömülü olduğu düşüncesinden hareketle çalışmamızda Gömülü Teori deseni kullanılmıştır.” (s. 124)

Dördüncü Bölümde (s. 155-640); “İsmailağa Cemaati ve Cerrahî Grubu’nda Kadın Dindarlığı” başlığı ile konu iki başlık altında ele alınmıştır. Birinci başlık, “İsmailağa Cemaatinde Kadın Dindarlığı” olup bu başlıkta cemaate mensup kadınların; cemaate nasıl girdikleri ve cemaati tercih nedenleri, cemaate katılım sonrası yaşanan değişim, eğitim düzeyleri, sosyoekonomik durumları, kadının giyimi ve gündelik hayatı, dinî bilgi kaynakları, din algıları ve dinî yaşayış biçimleri, modern yaşam ve popüler kültür ürünlerine yönelik tutumları, İslam’da kadının yeriyle ilgili güncel tartışmalı konulara yaklaşımı gibi belli başlı konular incelenmiştir.

Burada önemine binaen “Cemaat Mensubu Kadınların Din Algıları ve Dinî Yaşayış Biçimleri” konusuna değineceğiz. Buna göre İsmailağa cemaatine mensup kadınların Allah tasavvuru şu şekildedir: Bayan katılımcıların Esma-i Hüsnâ’dan Allah’ın rahmet, merhamet ve sevgisini ifade eden Rahman, Rahim, Cemil, Gafûr ve Vedûd gibi isimlerini dualarında sıkça kullandıkları, “Cemal sıfatları ağırlıklı

Allah tasavvuru"na sahip oldukları tespit edilmiştir. Yine bu bağlamda bayanların Allah tasavvurunun oluşmasında, okumaktan ziyade sohbetlerde hocalardan dinledikleri içerik oluşturmaktadır. Yine cemaat mensubu kadınların Hz. Peygamber (SAV) algısı ise daha çok sohbetlerde, sohbet hocalarından Hz. Peygambere dair dinledikleri bilgilerden oluşmaktadır. Bu bağlamda kadınların Hz. Peygamber algısı; daha çok insanüstü vasıflara sahip olan, her konuda zirve, en mükemmel, kendisine belli sayılarda salavat getirilmesi karşılığında sevap kazanmaya yönelik bir algıdır. Grup liderine bağlılık algısı ise Mahmut Ustaosmanoğlu'nun "eşsiz-benzersiz, tavizsiz, keramet sahibi, Allah dostu bir Efendi" olduğu şeklindedir. Ayrıca grup üyelerinde, onun Hz. Peygamberin vekili ve vârisi, asrın müceddidi, kendisini ziyaret etmenin bir çeşit ibadet olduğu, yerinin doldurulamaz olduğu şeklinde bir algı mevcuttur.

Bir diğer konu ise "grup aidiyeti ve diğer dinî gruplara yaklaşım" olup cemaate mensup kadınlar; cemaate veya tarikata bağlılığın insana, özellikle örtünme, ibadet, İslamî tutum ve davranışlar konusunda bir iç disiplin ve sorumluluk kazandırdığını ifade etmişlerdir.

Bu bölümle ilgili olarak ikinci başlık ise "Cerrahî Grubu'nda Kadın Dindarlığı"dır. Bu başlıkta Cerrahî grubuna mensup kadınların; gruba nasıl girdikleri ve grubu tercih nedenleri, katılım sonrası yaşanan değişim, eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik durumları, kadının giyimi ve gündelik hayatı, dinî bilgi kaynakları, din algıları ve dinî yaşayış biçimleri, modern yaşam ve popüler kültür ürünlerine yönelik tutumları, İslam'da kadının yeriyle ilgili güncel tartışmalı konulara yaklaşımı gibi belli başlı konular incelenmiştir.

Burada konu bağlamında "Grup Üyesi Kadınların Din Algıları ve Dinî Yaşayış Biçimleri"ne değineceğiz.

Bu bağlamda öncelikli olarak Cerrahî Grubuna mensup kadınlara temel inanç esaslarıyla ilgili sorular sorulmuştur. Sorulan sorulara verilen cevaplar çerçevesinde Cerrahî Grubu mensubu kadınların; Allah tasavvuru, Peygamber ve grup lideri algısı, bağlanma ve hayatı anlamlandırma biçimleri, gruba attettikleri anlam ve dinî bilgi kaynakları konularına yer verilmiştir.

Buna göre Cerrahî Grubuna mensup kadınların Allah tasavvuru şu şekildedir: Âşık olunan, affedici, birer "hiç" olan kullarını seven ve bırakmayan Allah kodları ön plana çıkmıştır. Hemen hemen tüm katılımcıların Allah aşkını önceleyen yorumları çerçevesinde Cerrahî kadınlarının Allah imgesi; "aşk/muhabbetullah odaklı Allah tasavvuru" eksenlidir.

Hz. Peygamber algısı ise grup üyesi kadınlara göre; Hz. Muhammed Müslümanların geneli için insan-ı kâmil olarak yegâne bir modeldir. Müslümanlar O'nu yaratılmışların en şerefli olarak isimlendirir. Yine grup üyesi kadınlara göre Hz. Peygamber; kendisine aşk ve muhabbet duyulan, merhamet, hoşgörü, şefkat, cömert, nazik ve zarif bir insandır.

Grup liderine bağlılık ise "kendisine muhabbet duyulan ve görünce Hz. Peygamberi hatırlatan Efendi" bağlamında ele alınmaktadır. Ayrıca grup üyesi kadınlar, Efendi'yi gördüklerinde Hz. Peygamberi hatırlamakta ve eğer Hz. Peygamber günümüzde yaşasaydı, kendi Efendilerinin tavır ve tutumuna sahip olacağını düşünmektedirler.

Grup aidiyeti ve diğer dinî gruplara yaklaşım konusunda ise grup üyeleri; bir tarikata bağlanmanın şart olduğunu ifade etmekte, buna gerekçe olarak da "Hz. Peygambere yakın olabilmek, iyi bir dinî bilgi ve yaşantıya sahip olmak, ibadetlerde istikrar sağlayabilmek ve nefisle mücadelede bir müridin/rehberin yardımını alabilmek için" gösterilmektedir. Yine grup üyesi kadınlara "Neden Cerrahîler?" sorusu sorulmuş, katılımcıların çoğu "Meşrebime en uygun olduğu için" cevabını vermişlerdir. Katılımcılar, diğer dinî gruplar için olumsuz ve ötekileştirici yorum yapmamışlar, sadece buldukları yerin kendi meşreplerine en uygun olduğunu vurgulamışlardır. Bunun yanı sıra katılımcıların tamamı, diğer tarikat ve cemaatlerle ilgili yüzeysel bilgilere sahip olduklarını ifade etmiş, konuya dair herhangi bir araştırma ve okuma yapmadıklarını da eklemişlerdir.

Beşinci Bölüm (s. 641-664); "Aynı İlçenin Komşu Semtlerinde İki Ayrı Kadın Dindarlığı" başlığını taşımakta olup bu bölümde bahsedilen iki farklı gruba mensup olan kadınların dindarlık algısı çeşitli açılardan mukayese edilmiştir. Buna göre İsmailağa cemaatine mensup kadınların çoğunluğu ilkökul ve okuma-yazma düzeyinde eğitime sahip olup cemaati, mahalle sohbetleriyle tanıyıp cemaate dâhil olurken; Cerrahî grubuna dâhil olan kadınlar ise eğitim düzeyi yüksek olan, tasavvuf kültürüne âşinâ ve daha önce değişik tasavvufi gruplarda yetişmiş annelerinin etkisiyle Cerrahî grubuna dâhil olmaktadır. Her iki grupta da din veya dinî grup aidiyetiyle ilgili süreçlerde babasına atıfta bulunan, babasından etkilendiğini söyleyen kimse olmamıştır.

İsmailağa cemaatine mensup kadınlar; kadını tamamen geleneksel rolleriyle ve ev merkezli tanımlayan, kamusal alana neredeyse hiç çıkarmayan bir çevrede yetişen ve yine bu sınırlar içinde hayatını

devam ettirirken -son yıllarda bu algı kısmen değişmiştir- Cerrahî grubu kadınları ise eğitilmiş, çalışan, sosyo-ekonomik düzeyi genel anlamda iyi olan ve çoğunluğu sanatsal ve kültürel etkinliklerle ilgilenen kimselerden oluştukları için büyük oranda modern kentin değerlerini benimsemiş, özgüveni yüksek ve kendilik bilincine sahip birey profili çizmektedir.

İsmailağa cemaati kadınlarının din algısının oluşmasında birinci sırayı cemaatin önde gelen hocalarının söylemleri, yayınları, bu kaynaklardan beslenen bayan hocaların yaptığı mahalle sohbetlerindeki dinî sohbetler almaktayken; Cerrahî grubu kadınların din algısı ise daha çok Efendi kanalıyla edindikleri tasavvuf kültürü eksenli şekillenmektedir.

İsmailağa cemaati kadınlarının Allah tasavvuru ve Hz. Peygamber algısı; Allah'ın merhametli ve affedici olduğu, dualarda Allah'ın en çok Rahman ve Rahim isimlerine yer verdiklerini ifade etmişler, sohbetlerde Hz. Peygamberin mucizelerle örülü sîreti/hayatı işlenirken, hayatın içinde, örnek ve model bir elçiden ziyade insanüstü vasıflara sahip, âlemlerin ve mahlûkatın nurundan yaratıldığı mitsel bir peygamber algısına sahip, Hz. Peygambere çokça salavat getirilmesi ve bunların belli sayılarda okunması karşılığında sevap kazanmaya yönelikken; Cerrahî grubu kadınlarının Allah tasavvuru ve Hz. Peygamber algısı ise Allah'ı "aşk" merkezli algılamışlar, aşk, sevgi ve muhabbet odaklı bu dinî anlayışı edindikleri Tekke'nin de Allah'a en yakın oldukları mekân olduğunu, Tekke'de bulunma ayrıcalığına nail oldukları için de kendilerini bahtiyar addetmektedirler. Cerrahî grubu kadınların Hz. Peygamber algısı ise; daha çok hayatın içinde olan, örnek alınan peygamber algısına sahip olup Hz. Peygamber sevgisi eksenli, özellikle de Hz. Peygamber'in insan ilişkilerinde incitmeyen, her tür insana hitap eden yönüne dikkat çekmeleri ve kadınlarla ilgili güncel tartışmalı konularda yine Hz. Peygamber'in aile hayatını, kadınlara yaklaşımını referans göstermişlerdir.

Sonuç ve Öneriler (s. 665-668) kısmında ise araştırmada elde edilen bulgular üzerinden çalışmanın genel bir değerlendirmesi yapılarak çalışmaya son verilmiştir.

SONUÇ

Netice itibarıyla çalışma; alanında yapılan ilk çalışmalardan olması, zengin bir akademik literatür kullanılarak hazırlanmış olması, konuların bütüncül ve sistematik bir şekilde ele alınması, yazarının konuya olan hâkimiyeti ve özgün değerlendirmeleri hem nitel alan araştırması olması hem de kadın algısı ve dindarlığının incelenmesi açısından alana önemli katkı sağlamaktadır. Öte yandan çalışmada elde edilen bulgular, iki farklı dinî grubun kadın dindarlığı algısının tespiti açısından da oldukça önem taşımaktadır. Çalışmada konuyla ilgili olarak görüşlerine başvuru denek sayısının az olması, bu çalışmanın önemli bir eksikliğidir. Bu tür çalışmalarda, ele alınan konunun önem derecesine göre denek sayısı daha da artırılabilir.

Yazarlık Katkısı

Bu araştırma tek yazarlı olarak yürütülmüştür.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma için etik kurul onayı gerekmemektedir.

KAYNAKÇA

Işık, Z. (2021). *Modern Kentte Farklı Kadınlar Farklı Dindarlıklar*. İstanbul: İz Yayınları.

